

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. január 24.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociális biztonság – 1231/2010/EU rendelet – Alkalmazandó jogszabályok – A1 igazolás – 1. cikk – Az A1 igazolás alkalmazásának a valamely tagállam területén jogszerűen lakóhellyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra való kiterjesztése – Jogszerű lakóhely – Fogalom”

A C-477/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Centrale Raad van Beroep (szociális és közszolgálati fellebbviteli bíróság, Hollandia) a Bírósághoz 2017. augusztus 8-án érkezett, 2017. augusztus 4-i határozatával terjesztett elő

a **Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank**

és

D. Balandin,

I. Lukachenko,

a **Holiday on Ice Services BV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljárva, J.-C. Bonichot, E. Regan (előadó), C. G. Fernlund és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. július 4-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank képviseletében H. van der Most, meghatalmazotti minőségben,
- a Holiday on Ice Services BV, I. Lukachenko és D. Balandin képviseletében F. J. Webbink advocaat,

* Az eljárás nyelve: holland.

- a holland kormány képviselőjében M. Noort, M. Bulterman és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
 - a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, J. Vlácil és J. Pavliš, meghatalmazotti minőségben,
 - a francia kormány képviselőjében D. Colas és C. David, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében M. van Beek és D. Martin, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2018. szeptember 27-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 883/2004/EK rendelet és a 987/2009/EK rendelet harmadik országok e rendeletek által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről szóló, 2010. november 24-i 1231/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2010. L 344., 1. o.) 1. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank (a társadalombiztosítási intézet igazgatósága, Hollandia, a továbbiakban: SvB) és D. Balandin, I. Lukachenko, valamint a Holiday on Ice Services BV, korábban Stage Entertainment Touring Services BV (a továbbiakban: HOI) között annak tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy az SvB D. Balandintól és I. Lukachenkótól mint a HOI által foglalkoztatott harmadik országbeli állampolgároktól megtagadta a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.) 19. cikke (2) bekezdése szerinti igazolás (a továbbiakban: A1 igazolás) kiadását.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1231/2010 rendelet

- 3 Az 1231/2010 rendelet (6)–(8), (10) és (11) preambulumbekzdése a következőket mondja ki:
 - „(6) A [szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.)] és a [987/2009] rendelet jelentősen korszerűsíti és egyszerűsíti a biztosított személyekre és a szociális biztonsági intézményekre vonatkozó koordinációs szabályokat. Ez utóbbiak számára a korszerűsített koordinációs szabályok a biztosított személyek ellátásaira vonatkozó jogokkal kapcsolatos adatok feldolgozásának meggyorsítását, megkönnyítését és az ehhez tartozó adminisztratív kiadások csökkentését célozzák meg.
 - (7) Az Unió célkitűzése a magas színvonalú szociális védelem elősegítése, illetve az életszínvonal emelése és az életminőség javítása a tagállamokban.

(8) Annak érdekében, hogy a munkáltatóknak és a nemzeti szociális biztonsági testületeknek ne kelljen bonyolult jogi és adminisztratív helyzeteket kezelniük személyek korlátozott számú csoportjára vonatkozóan, fontos teljes mértékben kihasználni a szociális biztonság területén végbemenő korszerűsítésből és egyszerűsítésből származó előnyöket azáltal, hogy egységes jogi koordinációs eszközt alkalmaznak a [883/2004] rendeletet és a [987/2009] rendeletet ötvözve.

[...]

(10) A 883/2004/EK és a 987/2009/EK rendelet olyan harmadik országbeli állampolgárokra való alkalmazásából eredő jogok, akikre ezek a rendeletek csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkoznak, nem jogosítják fel ez utóbbiakat valamely tagállamba való belépésre, ott ideiglenes vagy állandó tartózkodásra, illetve az ottani munkaerőpiachoz való hozzáférésre. Ennek megfelelően a [883/2004] rendelet és a [987/2009] rendelet alkalmazása nem sértheti a tagállamok azon jogát, hogy az uniós joggal összhangban elutasítsák vagy visszavonják az érintett tagállamba való belépésre, az abban való ideiglenes vagy állandó tartózkodásra vagy munkavállalásra vonatkozó engedélyt, vagy elutasítsák annak megújítását.

(11) A [883/2004] rendelet és a [987/2009] rendelet e rendelet alapján csak akkor lenne alkalmazható, ha az érintett személy már jogszerűen rendelkezik lakóhellyel valamely tagállam területén. A jogszerű lakóhely tehát előfeltételét képezné a rendeletek alkalmazásának.”

4 E rendelet 1. cikke előírja:

„A [883/2004] rendeletet és a [987/2009] rendeletet alkalmazni kell harmadik országok olyan állampolgáira is, akikre a rendeletek csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkoznak, illetve ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira is, feltéve, hogy valamely tagállam területén jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel, és helyzetük összes vonatkozása nem egy tagállamot érint.”

A 883/2004 rendelet

5 A 2012. május 22-i 465/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2012. L 149., 4. o.) módosított 883/2004 rendelet (a továbbiakban: 883/2004 rendelet) 1. cikkének j) és k) pontja értelmében:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

j) »lakóhely«: a személy szokásos tartózkodási helye;

k) »tartózkodási hely« a személy ideiglenes tartózkodási helye”.

6 E rendelet 13. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A két vagy több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenykedő személy a következők hatálya alá tartozik:

a) a lakóhely szerinti tagállam jogszabályai, ha tevékenységének jelentős részét abban a tagállamban végzi; vagy

- b) ha tevékenységének nem jelentős részét végzi a lakóhely szerinti tagállamban:
- i. annak a tagállamnak a jogszabályai, amelyben a vállalkozás vagy munkáltató bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye található, ha a személyt egyetlen vállalkozás vagy munkáltató alkalmazza; vagy
 - ii. annak a tagállamnak a jogszabályai, amelyben a vállalkozások vagy munkáltatók bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye található, ha a személyt két vagy több vállalkozás vagy munkáltató alkalmazza, és e vállalkozások bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye egyetlen tagállamban található; vagy
 - iii. annak a lakóhely szerinti tagállamtól eltérő tagállamnak a jogszabályai, amelyben a vállalkozás vagy munkáltató bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye található, ha a személyt két vagy több vállalkozás vagy munkáltató alkalmazza, amelyek bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye két tagállamban található, amelyek egyike a lakóhely szerinti tagállam; vagy
 - iv. a lakóhely szerinti tagállam jogszabályai, ha a személyt két vagy több vállalkozás vagy munkáltató alkalmazza, amelyek közül legalább kettőnek a bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye a lakóhely szerinti tagállamtól eltérő tagállamokban található.”

A 987/2009 rendelet

- 7 A 987/2009 rendelet 16. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az a személy, aki két vagy több tagállamban végez különböző tevékenységeket, értesíti erről a lakóhelye szerinti tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézményt.

(2) A tevékenységet végző személy lakóhelye szerinti kijelölt intézmény haladéktalanul meghatározza az érintett személyre alkalmazandó jogszabályokat, tekintettel [a 883/2004 rendelet] 13. cikkére és a [jelen] rendelet 14. cikkére. E kezdeti meghatározás ideiglenes jellegű. Az intézmény az általa ideiglenesen meghatározott jogszabályokról tájékoztatja minden olyan tagállam kijelölt intézményét, amelyben az érintett személy tevékenységet folytat.”

- 8 E rendelet 19. cikkének (2) bekezdése így rendelkezik:

„Az érintett személy vagy a munkáltató kérésére azon tagállam illetékes intézménye, amelynek jogszabályai [a 883/2004 rendelet] II. címe szerint alkalmazandók, tanúsítja, hogy ezeket a jogszabályokat kell alkalmazni, és adott esetben jelzi, hogy mely időpontig és milyen feltételekkel.”

A 2011/98 irányelv

- 9 A harmadik országbeli állampolgárok valamely tagállam területén való tartózkodására és munkavállalására vonatkozó összevont engedélyre irányuló összevont kérelmezési eljárásról, valamint a harmadik országból származó, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó munkavállalók közös jogairól szóló, 2011. december 13-i 2011/98/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 343., 1. o.) „Fogalommeghatározások” című 2. cikke az alábbiakat írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- b) »harmadik országból származó munkavállaló«: olyan harmadik országbeli állampolgár, akinek valamely tagállam területén való tartózkodását engedélyezték, ott jogszerűen tartózkodik, és a nemzeti joggal vagy gyakorlattal összhangban abban a tagállamban fizetett jogviszony keretében munkát vállalhat;

[...]”

10 Ezen irányelv „Hatály” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezt az irányelvet a következő személyekre kell alkalmazni:

[...]

b) olyan harmadik országbeli állampolgárok, akiknek tartózkodását valamely tagállamban az uniós vagy nemzeti jog alapján munkavállalástól eltérő célra engedélyezték, akik munkát vállalhatnak, és akik [a harmadik országok állampolgárai tartózkodási engedélye egységes formátumának megállapításáról szóló, 2002. június 13-i 1030/2002/EK tanácsi rendelettel (HL 2002. L 157., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 3. o.)] összhangban tartózkodási engedéllyel rendelkeznek; valamint

c) olyan harmadik országbeli állampolgárok, akiknek tartózkodását valamely tagállamban az uniós vagy nemzeti jog alapján munkavállalás céljából engedélyezték.

(2) Ezen irányelv nem alkalmazandó olyan harmadik országbeli állampolgárokra,

[...]

i) akik a [harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelvvel (HL 2004. L 16., 44. o., magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.)] összhangban huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkeznek;

[...]

(3) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a II. fejezet nem vonatkozik azon harmadik országbeli állampolgárokra, akik számára hat hónapot meg nem haladó időtartamra engedélyezték valamely tagállam területén a munkavállalást [...]

[...]”

11 Az említett irányelvnek „Az egyenlő bánásmódhoz való jog” című 12. cikke értelmében:

„(1) A 3. cikk (1) bekezdésének b) és c) pontjában említett, harmadik országból származó munkavállalók a következők tekintetében egyenlő bánásmódban részesülnek a lakóhelyük szerinti tagállam állampolgáiraival:

[...]

e) szociális biztonság ágai a 883/2004/EK rendeletben meghatározottak szerint;

[...]

(2) A tagállamok a következő módon korlátozhatják az egyenlő bánásmódot:

[...]

b) az (1) bekezdés e) pontja tekintetében korlátozhatják a harmadik országból származó munkavállalókat a szóban forgó pont alapján megillető jogokat, de nem korlátozhatják ezeket a jogokat az olyan harmadik országból származó munkavállalók esetében, akik alkalmazásban állnak, illetve akik legalább hat hónapig alkalmazásban álltak, majd munkanélküliként nyilvántartásba vették őket.

Ezenkívül a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az (1) bekezdés e) pontja a családi ellátások tekintetében nem vonatkozik azon harmadik országbeli állampolgárokra, akik számára hat hónapot meg nem haladó időtartamra engedélyezték valamely tagállam területén a munkavállalást, olyan harmadik országbeli állampolgárokra, akiknek valamely tagállamban való tartózkodását tanulmányok folytatása céljából engedélyezték, valamint olyan harmadik országbeli állampolgárokra, akik számára a munkavállalás vízum alapján engedélyezett.

[...]”

A holland jog

- 12 A *beleidsregels van de Svb met betrekking tot de onderdanen van landen buiten de Europese Unie* (SB2124) (Az Svb-nek az Európai Unión kívüli államok állampolgáraitól vonatkozó igazgatási rendelkezései (SB2124)) szövege a következő:

„A 883/2004 rendelet személyi hatálya alapvetően az uniós tagállamok, az [Európai Gazdasági Térség (EGT) országainak] és [a Svájci Államszövetség] állampolgáira korlátozódik. Harmadik ország állampolgárai csak akkor tartoznak e rendelet személyi hatálya alá, ha menekültként, családtagként vagy túlélő hozzátartozóként ismerik el őket. Az [1231/2010] rendelet mindazonáltal megállapítja, hogy a [883/2004] rendeletet alkalmazni kell harmadik országok olyan állampolgáira is, akikre a rendelet csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkozik, feltéve, hogy valamely tagállam területén jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel, és jogszerűen mozognak az Unión belül.

Az [1231/2010] rendelet nem határozza meg a jogszerű lakóhely fogalmát. Az Svb akkor ismeri el a jogszerű hollandiai lakóhelyet, ha e lakóhely a [Vreemdelingenwet 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény)] 8. cikke szerint jogszerű; az Svb mindazonáltal nem ismeri el a jogszerű lakóhelyet, ha a külföldi az első befogadás iránti kérelem elbírálásáról szóló határozatra várva tartózkodik Hollandiában.

Az [1231/2010] rendelet címéből, preambulumból és rendelkezéseiből az következik, hogy a harmadik országok állampolgárainak az uniós polgárokhoz hasonlóan teljesíteniük kell a tartózkodási hely megváltoztatására vonatkozó, SB2120 szerinti feltételeket [*beleidsregels van de Svb met betrekking tot de Verplaatsingscriterium* (SB2120) (Az Svb-nek a tartózkodási hely megváltoztatásának feltételeire vonatkozó igazgatási rendelkezései (SB2120))].

[...]”

- 13 Az Svb-nek a tartózkodási hely megváltoztatásának feltételeire vonatkozó igazgatási rendelkezései (SB2120) értelmében a 883/2004 rendelet azon személyekre alkalmazandó, akiknek helyzete több tagállamhoz való kapcsolódásra utal. Sem a tisztán nemzeti helyzetekben, sem olyan helyzetekben nem alkalmazandó, amelyekben az érintett személy helyzete kizárólag valamely harmadik állammal vagy kizárólag egy tagállammal való kapcsolódásra utal.
- 14 A *beleidsregels van de Svb met betrekking tot de territoriale werkingssfeer* (SB2135) (Az Svb-nek a területi hatályra vonatkozó igazgatási rendelkezései (SB2135)) értelmében a 883/2004 főszabály szerint csak akkor alkalmazandó, ha a személy az Unió területén lakik és dolgozik. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából ugyanakkor az következik, hogy e rendeletet akkor is alkalmazni kell, ha az adott személy a személyi hatálya alá tartozik ugyan, de az Unió területén kívül lakik és dolgozik.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 15 D. Balandin és I. Lukachenko harmadik ország állampolgárai, akiket a HOI foglalkoztat, amely vállalkozásnak bejegyzett székhelye Amszterdamban (Hollandia), üzleti tevékenységének fő helye pedig Utrechtben (Hollandia) található, és amely minden évben október és május között különböző országokban, köztük bizonyos tagállamokban korcsolyashow-kat szervez.
- 16 A HOI összes munkatársa néhány hetet Hollandiában tölt az előadásokra felkészítő edzésekkel. A korcsolyázók egy része így számos fellépésen vesz részt Hollandiában, miközben a többi korcsolyázó egyéb tagállamokban, többek között Franciaországban és Németországban lép fel show-műsorokban. Az edzések ideje alatt és az esetleges fellépések során a harmadik országok állampolgárai valamennyien jogszerűen tartózkodnak Hollandiában, ahol szükség esetén munkavállalási engedélyt szereznek be számukra. A fellépéseknek otthont adó többi tagállamban is jogszerűen tartózkodnak az úgynevezett „schengeni” vízum alapján.
- 17 Az SvB sok éven keresztül állította ki a HOI által foglalkoztatott harmadik országbeli állampolgárok részére A1 igazolásokat, amelyek azt tanúsították, hogy e személyekre a szociális biztonságra vonatkozó holland jogszabályokat kellett alkalmazni, és a kötelező járulékokat is Hollandiában fizették. A 2015/2016-os szezontól ugyanakkor az SvB megtagadta az ilyen igazolások kiállítását, arra hivatkozva, hogy a megelőző években tévesen került sor azok kiállítására. Az SvB tehát elutasította a HOI ez irányú kéréseit.
- 18 Az SvB, többek között a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) ideiglenes intézkedések elrendelésére hatáskörrel rendelkező bírójának által elrendelt ideiglenes intézkedés keretében lefolytatott tanácskozást követően, 2016. május 1-jéig tartó érvényességgel kiállította az A1 igazolásokat. A 2015/2016-os szezon mindazonáltal csak 2016. május 22-én ért véget, így ezek a 2016. május végi utolsó hetek még vita tárgyát képezik. 2016. április 28-i ítéletében a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) megállapította, hogy az SvB-nek – többek között a bizalomvédelem elve alapján – e szezon utolsó heteire vonatkozóan is ki kellett volna állítania az A1 igazolásokat. Az SvB ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 19 E bíróság szerint D. Balandin és I. Lukashenko nem tartozik közvetlenül a 883/2004 rendeletnek a 2. cikkében meghatározott személyi hatálya alá, mivel se nem valamely tagállam állampolgárai, se nem hontalan személyek, és nem is menekültek. E rendelet rendelkezéseire kizárólag az 1231/2010 rendelet alapján hivatkozhatnak, amely bizonyos feltételek mellett kiterjesztette a 883/2004 rendelet és a 987/2009 rendelet hatályát a harmadik országok e rendeletek által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáira.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság szerint nem vitatott, hogy D. Balandin és I. Lukashenko nem rendelkezett lakóhellyel Hollandiában vagy valamely tagállamban, hanem a 883/2004 rendelet 1. cikkének k) pontja szerint ideiglenesen tartózkodott és dolgozott az Európai Unióban. Ebből kifolyólag bizonytalanság áll fenn azt illetően, hogy kizárólag a harmadik országok azon állampolgárai hivatkozhatnak-e az 1231/2010 rendelet 1. cikkére, akik rendelkeznek a 883/2004 rendelet 1. cikkének j) pontja szerinti tényleges lakóhellyel, vagy az olyan helyzetben lévő harmadik országbeli állampolgárok is jogosultak erre, mint D. Balandin és I. Lukachenko.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis úgy véli, hogy ez utóbbi rendelkezés alkalmazása a különböző nyelvi változatai közötti eltérések miatt nehézségekbe ütközik, mivel a „jogszerű lakóhely” fogalma látszólag a nem szükségszerűen huzamos jelenlétet és a bizonyos fokú állandó jelleggel bíró tartózkodást egyaránt lefedi.

- 22 E körülmények között a Centrale Raad van Beroep (szociális és közszolgálati fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az 1231/2010 rendelet 1. cikkét, hogy az Európai Unión kívül lakóhellyel rendelkező, de hollandiai székhelyű munkáltató által ideiglenesen különböző tagállamokban foglalkoztatott, harmadik országbeli állampolgársággal rendelkező munkavállalók hivatkozhatnak a 883/2004 rendeletre és a 987/2009 rendeletre (illetve azok II. címére)?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 23 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1231/2010 rendelet 1. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a harmadik országok olyan állampolgárai, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, akik ideiglenesen különböző tagállamokban tartózkodnak és végeznek munkát valamely tagállamban székhellyel rendelkező munkáltató javára, hivatkozhatnak a 883/2004 és a 987/2009 rendeletben előírt koordinációs szabályokra annak meghatározása érdekében, hogy mely szociális biztonsági jogszabályok hatálya alá tartoznak.
- 24 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az 1231/2010 rendelet 1. cikke értelmében a 883/2004 és a 987/2009 rendeletet alkalmazni kell harmadik országok olyan állampolgáira is, akikre a rendeletek csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkoznak, illetve ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira is, feltéve hogy valamely tagállam területén jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel, és helyzetük összes vonatkozása nem egy tagállamot érint.
- 25 Az 1231/2010 rendelet így harmadik országok olyan állampolgáira is kiterjeszti a 883/2004 és a 987/2009 rendelet személyi hatályát, akik csupán állampolgárságuk miatt nem tartoznak eleve a hivatkozott rendeletek hatálya alá.
- 26 Amint az a (7) preambulumbekzdéséből kitűnik, az 1231/2010 rendelet a rendeletek hatályának ilyen kiterjesztésével hozzájárul a magas színvonalú szociális védelem elősegítésére irányuló uniós célkitűzés eléréséhez, miközben – amint azt a (6) és (8) preambulumbekzdése kimondja – biztosítja a 883/2004 és a 987/2009 rendelet szerinti koordinációs szabályok korszerűsítésének és egyszerűsítésének mind a biztosított személyek, mind a szociális biztonsági intézmények szempontjából jelentkező előnyeit.
- 27 A jelen ügyben nem vitatott, hogy az alapeljárásban érintett személyekre mint harmadik országbeli állampolgárokra a 883/2004 és a 987/2009 rendelet csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkozik, mivel nem valamely tagállam állampolgárai, és nem is hontalanok vagy menekültek. Egyébiránt az sem vitás, hogy e személyek helyzete nem olyan, amelynek összes vonatkozása kizárólag egyetlen tagállamot érint, mivel korcsolya-előadásaik egy részét a Holland Királyságtól eltérő más tagállamokban mutatják be.
- 28 E körülmények között megállapítható, hogy az alapeljárásban érintett személyek az 1231/2010 rendelet 1. cikkének megfelelően jogosultak arra, hogy alkalmazzák rájuk a 883/2004 és a 987/2009 rendeletet, amennyiben valamely tagállam területén „jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel”.
- 29 Mind az uniós jog egységes alkalmazásának követelményeiből, mind pedig az egyenlőség elvéből az következik, hogy ezen jog olyan, a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó rendelkezését, mint az 1231/2010 rendelet 1. cikke, általában az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 19-i Brey ítélet, C-140/12, EU:C:2013:565, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 30 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a „jogszerű lakóhely” fogalmának e rendelkezés értelmében vett pontos jelentése a különböző nyelvi változatok közötti eltérésekre tekintettel bizonytalan. Így, noha a holland nyelvi változat a „verblijven” szót használja, amely nem szükségszerűen huzamos jelenlétre utal, a német és az angol változat, amely a „rechtmässiger Wohnsitz” és „legally resident” kifejezést tartalmazza, bizonyos fokú állandó jelleggel bíró tartózkodásként értelmezhető.
- 31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben. Az uniós jog rendelkezéseit ugyanis egységesen kell értelmezni és alkalmazni az Unió valamennyi nyelvén készült változatok figyelembevételével. Valamely uniós jogi szöveg egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az részét képezi (2017. december 20-i Gusa ítélet, C-442/16, EU:C:2017:1004, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 Először is azon jogi háttérrel szemben, amelybe az 1231/2010 rendelet illeszkedik, emlékeztetni kell arra, hogy – amint az már a jelen ítélet 25. pontjából is kitűnik – az a 883/2004 és a 987/2009 rendeletnek az e rendeletek által pusztán állampolgárságuk okán nem érintett harmadik országbeli állampolgárokra való kiterjesztésére irányul. Mivel a 883/2004 rendelet 1. cikkének j) pontja meghatározza a „lakóhely” fogalmát, mindenekelőtt azt kell meghatározni, hogy az 1231/2010 rendelet 1. cikk szerinti „jogszerű lakóhely” fogalmának terjedelme megegyezik-e a 883/2004 rendelet 1. cikk szerinti „lakóhely” fogalom terjedelmével.
- 33 A 883/2004 rendelet 1. cikkének j) pontja alapján a „lakóhely” fogalma a személy szokásos tartózkodási helyét jelöli. E fogalom különbözik a „tartózkodás” fogalmától, amely az e rendelet 1. cikkének k) pontja meghatározás szerint ideiglenes tartózkodásnak felel meg. Az érintett személynek az említett rendelet 1. cikkének j) pontja szerinti „lakóhelyét” a tények alapján kell értékelni, és azon hely alapján kell meghatározni, ahol szokásos érdekeltségi központja található (lásd ebben az értelemben: 2014. június 5-i I ítélet, C-255/13, EU:C:2014:1291, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy az ugyanezen rendelet értelmében vett „lakóhely” és az 1231/2010 rendelet értelmében vett „jogszerű lakóhely” fogalmát e két rendelet nem ugyanarra alkalmazza.
- 35 A 883/2004 rendeletnek célja ugyanis, amint az annak (15) preambulumbekkezdéséből kitűnik, annak megakadályozása, hogy az érdekeltek – rájuk alkalmazandó jogszabályok hiányában – a szociális biztonság nyújtotta védelem nélkül maradjanak, továbbá arra is irányul, hogy ugyanezen személyek az alkalmazandó nemzeti jogszabályok halmozódása és az ebből eredő bonyodalmak elkerülése érdekében csak egyetlen tagállam szociális biztonsági rendszerének hatálya alá tartozzanak (lásd ebben az értelemben: I ítélet, C-255/13, EU:C:2014:1291, 40. és 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 E vonatkozásban a „lakóhely” és a „tartózkodás” fogalma közötti különbségtétel – ahogy arra a főtanácsnok indítványának 63. pontjában rámutatott – annak meghatározására irányul, hogy melyik tagállamhoz kötődnek ténylegesen a legjobban, és ebből következően mely tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak.
- 37 Ezzel szemben, amint azt már a jelen ítélet 25. pontja is hangsúlyozta, az 1231/2010 rendelet célja a 883/2004 és a 987/2009 rendelet személyi hatályának a harmadik országok olyan állampolgáraitra való kiterjesztése, akik csupán állampolgárságuk miatt nem tartoznak eleve a hivatkozott rendeletek hatálya alá.

- 38 E vonatkozásban, amint az az 1231/2010 rendelet (11) preambulumbekzdéséből is kitűnik, a „jogszerű lakóhely” ezen rendelet értelmében vett fogalma az uniós jogalkotó azon döntésének megnyilvánulása, hogy a 883/2004 és a 987/2009 rendelet személyi hatályát azon előzetes feltétellel terjeszti ki a harmadik országbeli állampolgárokra, hogy azok rendszerint az érintett tagállam területén tartózkodnak. Így e fogalom különbözik a 883/2004 rendelet 1. cikkének j) pontja szerinti „lakóhely” fogalmától.
- 39 E megállapítás az 1231/2010 rendelet (1) preambulumbekzdéséből is kitűnik, amely kimondja, hogy a 883/2004 és a 987/2009 rendelet ezen harmadik országbeli állampolgárokra való alkalmazása egyrészt egyáltalán nem jogosítja fel az érintetteket valamely tagállamba való belépésre, ott ideiglenes vagy állandó tartózkodásra, illetve az ottani munkaerőpiachoz való hozzáférésre, másrészt nem sértheti a tagállamok azon jogát, hogy az uniós joggal összhangban elutasítsák vagy visszavonják a területükre való belépésre, az ott történő ideiglenes vagy állandó tartózkodásra vagy munkavállalásra vonatkozó engedélyt, vagy elutasítsák annak megújítását.
- 40 Ezt a harmadik országbeli állampolgárokra a valamely tagállam területén való jelenlétével kapcsolatos jogi feltételeken alapuló szempont melletti döntést megerősítik az 1231/2010 rendelet előkészítő munkálatai is. A 883/2004 rendelet és a 987/2009 rendelet rendelkezéseinek valamely harmadik ország e rendelkezések által pusztán állampolgárságuk okán nem érintett állampolgáraitra való kiterjesztéséről szóló rendeletjavaslat (COM(2007) 439 végleges) indokolásának 6. oldalából kitűnik ugyanis, hogy az ilyen állampolgárokra jogszerűen kell lakóhellyel rendelkezniük valamely tagállam területén, és – ebből következően – ideiglenes vagy huzamos tartózkodási joggal kell rendelkezniük. Ez az indoklás azt is kifejti, hogy ahhoz, hogy egy második tagállamban hivatkozassanak a 883/2004 rendelet rendelkezéseire alapított jogokra, ezen állampolgárokra nem kell kötelezően teljesíteniük a lakóhelyre vonatkozó feltételt, hanem elegendő, ha csak ott tartózkodnak, amennyiben az e második tagállam területén való jelenlétük megfelel e tagállam be- és kiutazásra vonatkozó jogszabályainak.
- 41 Következésképpen, annak meghatározása érdekében, hogy ezen állampolgárok az 1231/2010 rendelet 1. cikke értelmében „valamely tagállam területén jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel”, nem döntő sem a valamely tagállam területén való jelenlétük időtartama, sem pedig az, hogy szokásos érdekeltségi központjuk valamely harmadik országban található.
- 42 Ezen értelmezést megerősíti a 2011/98 irányelv is, amely többek között közös jogokat állapít meg a harmadik országból származó, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó munkavállalók számára. Amint az ugyanis az ezen irányelv 2. cikkének b) pontjával, valamint 3. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjával, (2) bekezdésének i) pontjával és (3) bekezdésével együttesen értelmezett 12. cikke (1) bekezdésének e) pontjából kitűnik, azon harmadik országbeli állampolgárok részére, akik – akár csak ideiglenesen is – munkavállalásra jogosultak valamely tagállamban, a 883/2004 rendelet szerinti szociális biztonsági ágak tekintetében egyenlő bánásmódot kell biztosítani.
- 43 Meg kell állapítani, hogy az ilyen értelmezés egyébiránt jobban biztosítja a jelen ítélet 26. pontjában felidézett célkitűzések megvalósítását.
- 44 Márpedig a jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárásban érintett személyek, akiket egy Hollandiában bejegyzett székhellyel rendelkező vállalkozás foglalkoztat, jogszerűen tartózkodnak és dolgoznak azon tagállamok területén, amelyekben fellépnek.
- 45 Ebből az következik, hogy az alapeljárásban szereplő személyek helyzetében lévő harmadik országbeli állampolgárok a szociális biztonság terén alkalmazandó jogszabályok meghatározása tekintetében hivatkozhatnak a 883/2004 és a 987/2009 rendeletben előírt koordinációs szabályokra.

- 46 E vonatkozásban emlékeztetni kell arra, hogy – a jelen ítélet 44. pontjában hivatkozott tényezőkre figyelemmel – a 883/2004 rendelet 13. cikke többek között meghatározza a szokásosan két vagy több tagállam területén munkavállalóként tevékenységet végző személyekre alkalmazandó kapcsolóelveket. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy e kapcsolóelvek alkalmazandók-e az alapeljárásban érintett személyek vonatkozásában annak meghatározása érdekében, hogy e személyek a holland szociális biztonsági jogszabályok hatálya alá tartoznak-e. Amennyiben ez a helyzet áll fenn, azon tagállam illetékes intézménye igazolja a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése szerint az A1 igazolás kiállításával, hogy e jogszabályok alkalmazandók – adott esetben annak megjelölésével, hogy mely időpontig és milyen feltételekkel –, amelynek jogszabályai alkalmazandók.
- 47 A fenti megfontolások összességére figyelemmel a kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1231/2010 rendelet 1. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a harmadik országok olyan állampolgárai, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, akik ideiglenesen különböző tagállamokban tartózkodnak és végeznek munkát egy valamely tagállamban székhellyel rendelkező munkáltató javára, amennyiben jogszerűen tartózkodnak és dolgoznak a tagállamok területén, hivatkozhatnak a 883/2004 és a 987/2009 rendeletben előírt koordinációs szabályokra annak meghatározása érdekében, hogy mely szociális biztonsági jogszabályok hatálya alá tartoznak.

A költségekről

- 48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A 883/2004/EK rendelet és a 987/2009/EK rendelet harmadik országok e rendeletek által csupán állampolgárságuk miatt nem érintett állampolgáira való kiterjesztéséről szóló, 2010. november 24-i 1231/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a harmadik országok olyan állampolgárai, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, akik ideiglenesen különböző tagállamokban tartózkodnak és végeznek munkát egy valamely tagállamban székhellyel rendelkező munkáltató javára, amennyiben jogszerűen tartózkodnak és dolgoznak a tagállamok területén, hivatkozhatnak a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben és a 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírt koordinációs szabályokra annak meghatározása érdekében, hogy mely szociális biztonsági jogszabályok hatálya alá tartoznak.

Aláírások